

ชุมนุมนักโบราณคดีนานาชาติ 'สปาฟา' รุกเครือข่ายอุษาคเนย์

ปลายทอกชิ้นสนิมติดกับชิ้นส่วนของไม้ พบใกล้เกาะโคลาน เชื่อว่าเป็นชิ้นส่วนของอาวุธที่ใช้ในสงครามเมื่อมองใกล้รูกรานอาณาจักรโคเวียด

แหล่งทุ่งโหลหินหมายเลข 1 แขวงเชียงขวาง สปป.ลาว

ตัวอย่างเหรียญตึกงและตะกั่วที่พบในทวาย

จารึกภาษาพม่า พบที่เมืองพระนคร ประเทศกัมพูชา

โครงการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกทวาย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ อยู่ในความสนใจของประเทศเพื่อนบ้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนภูมิภาคอื่น ขณะที่ความเป็นมาในฐานะเมืองท่าโบราณสำคัญแห่งหนึ่งของซีกโลกตะวันออกเฉียงใต้อาจเปลี่ยน

...สงครามที่ร่ำรอยทั้งของผู้ชนะและผู้แพ้ "ปลายทอกสนิมเชรอะ" จากโพ้นก่อนก็เป็นร่องรอยสงครามที่หลงเหลือมาถึงลูกหลานชาวเวียดในปัจจุบัน

นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของงานค้นคว้าวิจัยทางโบราณคดีที่เกิดขึ้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเมื่อภาพต่อปริศนาแต่ละชิ้นในแต่ละประเทศถูกนำมารวมกันเข้า ประวัติศาสตร์ไร้พรมแดนของภูมิภาคก็กระจ่างชัดขึ้น

"งานประชุมนานาชาติด้านโบราณคดี

แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งที่ 1"

(The 1st SEAMEO SPAFA International Conference on Southeast Asian Archaeology) จัดโดย ศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์ (สปาฟา) ระหว่างวันที่ 7-10 พฤษภาคม พ.ศ.2556 ณ ศูนย์ปฏิบัติการโรงแรมเทาทอง มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี จึงนับเป็นงานชุมนุมนักวิชาการด้านโบราณคดีทั่วโลกครั้งสำคัญ

ศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์ เรียกโดยย่อว่า ซีมีไอ สปาฟา เป็นหน่วยงานหนึ่งขององค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีมีไอ) ก่อตั้งขึ้นเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและความชื่นชมในมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยการส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณ

วัตถุ โบราณสถาน หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ศิลปะและประเพณีดั้งเดิมที่เป็นรากเหง้าของภูมิภาค

ดร.ม.ร.ว.รุจยา อากาศ ผู้อำนวยการศูนย์ฯ เล่าว่า ซีมีไอ สปาฟา จัดกิจกรรมต่อเนื่องตลอดทั้งปี ตัวอย่างเช่น จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านงานอนุรักษ์สิ่งทอ ณ พิพิธภัณฑ์ผ้า ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ การอบรมเชิงปฏิบัติการด้านโบราณคดีใต้น้ำ การสัมมนาและการแสดงเรื่องอิเหนา : มรดกร่วมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

"นอกจากกิจกรรมที่ว่า เราจะจัดงานประชุมนานาชาติด้านโบราณคดีขึ้นต้นเดือนพฤษภาคมนี้ เราเชิญผู้บรรยายหลักสองท่านมาร่วมเปิดเวทีวิชาการ คือ ท่านศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.ผาสุข อินทรารุจ

จากมหาวิทยาลัยศิลปากร และ ดร.ชาร์ลส์ ไฮแอม จากมหาวิทยาลัยโอทาโก นิวซีแลนด์”

ดร.ม.ร.ว.จุฑาเล่าเบื้องต้น

ทั้งนี้ ดร.ผาสุขจะบรรยายเรื่อง “การก่อตั้งรัฐยุคแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” และ ดร.ชาร์ลส์ บรรยายเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคสำริดและยุคเหล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย”

การประชุมดังกล่าวยังมีนักวิชาการที่ได้รับคัดเลือกให้นำเสนอผลงานวิจัยถึง 70 หัวข้อ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมกว่า 120 คน

บทความที่ได้รับคัดเลือกครอบคลุมทั้งเรื่องทฤษฎีทางโบราณคดี งานวิจัยใหม่ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ในงานโบราณคดี การจัดการมรดกวัฒนธรรมและการอนุรักษ์ โบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์ และมุ่งเน้นอนาคต : โบราณคดีข้ามพรมแดนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ โบราณคดีทางทะเล-โบราณคดีใต้น้ำ และบทความจากประเทศสมาชิก

ดร.เอลิซาเบธ ฮาวเวิร์ด มัวร์ จากมหาวิทยาลัยเกียวโต ผู้คร่ำหวอดโบราณคดีในพม่า พร้อมนำเสนอหัวข้อ “โบราณคดีระหว่างภูมิภาคในทวาย คาบสมุทรเมียนมาร์”

“เมืองทวายโบราณมีกำแพงล้อมรอบ เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมพยูและพุกามทางตอนเหนือ เหยียดิบูกและตะกั่วขนาดใหญ่ที่สร้างขึ้นในทวาย แสดงถึงการเป็นเมืองที่สำคัญและมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ นอกจากนี้ ยังมีร่องรอยความสัมพันธ์กับแหล่งโบราณคดีสมัยทวารวดีในกาญจนบุรี มาจนถึงอยุธยาและเมืองอื่นๆ ในสมัยรัตนโกสินทร์ ดังปรากฏในแผนที่ตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 ที่แสดงเส้นทางทหารและค่ายพักแรมในทวายและมะละแหม่ง เรายังพบความสัมพันธ์กับัมพูชา จากจารึกภาษาพม่าสี่หลักที่เมืองพระนคร”

ดร.นิโคลัส อาร์เซนโอ จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จะนำเสนอเรื่อง “หลักฐานทางโบราณคดีจากคริสต์ศตวรรษที่ 13 ถึง 16 ในบริบทของประวัติศาสตร์คนตรีในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” โดยทบทวนหลักฐานเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนทางดนตรีที่ทำให้เกิดดนตรีแบบใหม่

ในเอเชีย หลังการเข้ามาของกลองและฆ้อง ได้แก่ ฆ้องโหม่งสำริด ที่พบในแหล่งเจอม 3 แห่งในอ่าวไทย อายุราวคริสต์ศตวรรษที่ 13-16 เปรียบเทียบกับฆ้องที่พบในแหล่งโบราณคดีอื่นๆ อีก 16 แห่ง ทั้งบนบกและใต้น้ำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยศึกษาร่วมกับข้อมูลจากจารึกภาษาจาม เขมร ชวา และบาลี

ยังมีบทความที่แสดงการวิพากษ์บนพื้นฐานวิชาการอีกมากมาย เพราะเป็นงานชุมชนนักโบราณคดีระดับห้วกะที่จากทั่วโลก ที่ผู้อำนวยการสปาฟาบอกว่า ได้รับการตอบรับจากประเทศสมาชิกเป็นอย่างดี รวมถึงประเทศต่างๆ นอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย

อาหารสมองกว่า 70 รายการ พร้อมตั้งโต๊ะบริการสำหรับผู้สนใจ สอบถามรายละเอียดได้ที่ คุณวิลาลินี ทาบีงกาญจน์ โทรศัพท์ 0-2280-4022-9 email : wilin@seameo-spafa.org

ทั้งหมดนี้เป็นเพียงส่วนเล็กของงานประชุมนานาชาติทางโบราณคดีฯ ครั้งปฐมฤกษ์